

VEEHOUDERIJ

Melkveehouders oriënteren zich op het verminderen van de fosfaatproductie

Jongvee uitbesteden nog beperkt

SJOERD HOFSTEE

Met de uitwerking van de melkveewet zoeken veel melkveehouders meer plaatsingsruimte voor hun vee. Een oplossing kan zijn: het uitbesteden van jongvee. Dat past echter niet iedereen en bovendien is het aanbod opfokkers beperkt.

ACHTERGROND

Dat melkveehouders met te weinig ruimte binnen de melkveewet denken aan jongveeopfok is logisch', stelt bedrijfsadviseur Jaap Gielen van Countus. 'Maar Nederland heeft een totaal aan fosfaatproductieruimte. Daar komt niets bij. Als de opfok van jongvee meer wordt uitbesteed, moeten er ook meer opfokkers komen. En die groep kan eigenlijk alleen uit stoppende melkveehouders bestaan, anders hebben ze immers geen fosfaatproductieruimte tot hun beschikking.'

Volgens Gielen ligt het voor de hand en is het verstandig voor veel melkveehouders om zich te oriënteren op het verminderen van de fosfaatproductie. Dit kan onder andere via het uitbesteden van de opfok. 'De vuistregel is dat je bij het uitbesteden van drie stuks jongvee een koe extra mag houden.' Een kalf een pink staan gemiddeld voor zo'n 15 kilo fosfaat in de boeken. De goed producerende melkkoe geldt voor 45 kilo. Dat maakt de 1 op 3-regel.

'Het moet wel bij jou en je bedrijfsvoering passen. Uitbesteden van opfok moet echt een weloverwogen bewuste keuze zijn.' Gielen pleit daarbij voor een een-op-een relatie en een gedegen voerplan. 'Jongvee vreet ook best veel ruwvoer. Dat ruwvoer moet bij uitbesteden door het melkvee worden benut.'

Of het uitbesteden echt een vlucht

Bij uitbesteden van opfok richting Duitsland moet jongvee eerst dertig dagen in quarantaine, bijvoorbeeld via stalling in een gehuurde stal.

Foto: Landpixel

neemt, betwijfelt hij daarom. Temeer omdat de opbrengstprijzen die opfokkers nu krijgen betaald, vaak te laag liggen voor een goed inkomen.

Ton Derks van DLV Advies is het daarmee eens. Volgens hem liggen de vergoedingen voor opfokkers nu vaak tussen de 1,75 en 1,85 euro per dier per dag. 'Als alle kosten voor rekening van de opfokker komen, moet die eigenlijk wel 2 euro per dier per dag krijgen om echt kans te maken op een fatsoenlijk inkomstenstroom.'

Derks verwacht een duidelijke toename van het uitbesteden van jongveeopfok. 'Die ruimte moet inderdaad bij stoppende melkveehouders komen die overgaan op de opfok van andermans jongvee. Of de ruimte wordt gevonden in Duitsland of België, waar ze niet met fosfaatruimte kampen. Samen met een aantal grotere melkveehouders

onderzoeken wij momenteel de mogelijkheden daarvoor.'

Het plan daartoe vanuit DLV staat nog in de kinderschoenen, stelt Derks. Details kan hij dan ook niet geven. 'We weten nog niet of we voldoende goede opfokkers vinden. En

'Je moet er als melkveehouder een goed gevoel bij krijgen'

we moeten ook beter in kaart brengen wat er moet gebeuren omtrent het indammen van gezondheidsrisico's en de status daarvan.'

Veehandelaar Auke de Haan uit Jubbega handelt veel in vee dat van Duitsland naar Nederland komt. Hij verbaast zich erover dat er nog niet

meer boeren hun opfok in Duitsland laten uitvoeren. 'Natuurlijk moet je een goede opfokker vinden daar. Maar in principe is er over de grens meer ruimte. Wat melkveehouders nu wellicht nog weerhoudt, is het verplicht in quarantaine stellen van het jongvee.'

Waar De Haan op doelt is de regel die geldt over de IBR-status in Duitsland. Die ligt in de Duitse deelstaten op 9 of 10. Wie daar dieren vanuit Nederland wil exporteren, is verplicht om deze eerst dertig dagen in quarantaine te houden. Dat kan bijvoorbeeld in een apart gehuurde jongveestal op een ander UBN-nummer. Het is niet voor elke melkveehouder eenvoudig om dat te regelen.

De extra kosten voor het uitbesteden van de opfok in het buitenland lijken mee te vallen. Bij een auto vol kost het transport circa 40 euro per

dier. Controle van de NVWA in Nederland of Duitsland kost ook ongeveer 150 euro per auto.

AFSPRAKEN OP PAPIER

Zaak is het alleen om een goede opfokker te vinden, zowel voor binnen- als buitenland. Om dat goed te regelen adviseert Ton Derks om een overeenkomst op te stellen waarin een aantal zaken wordt vastgelegd. 'Je moet duidelijke afspraken zwart op wit zetten over de gezondheidsstatus, de opzegtermijn, de betalingsvoorwaarden, wie welk risico draagt bij uitval, verzekeringen en natuurlijk hoe hoog de vergoeding wordt.'

Ook stelt Derks dat een melkveehouder altijd het beste de potentiële opfokker en zijn bedrijf kan bezoeken, alvorens afspraken te maken. 'Je moet er als melkveehouder allereerst een goed gevoel bij krijgen.'

'Uitbesteden ook een kwestie van vertrouwen'

Bij Van Creij Dairy in Haps worden bijna 350 melkkoeien gehouden. Voor al het bijbehorende jongvee is onvolgende plaats. Daarom wordt sinds ruim een jaar de opfok van zestig dieren uitbesteed aan een gestopte melkveeouder in de buurt.

'Ik kende deze veehouder, dat schept vertrouwen', vertelt Jeroen van Creij. 'Vertrouwen moet je ook hebben. De vergoeding is 1,85 euro per dier per dag.'

De opfokker zorgt ervoor dat de pinken twee tot drie weken voor afkalven in goede conditie terugkomen, vertelt Van Creij. 'Dat werkt tot nu toe prima. Niet alle pinken zijn dan toppers, maar dat geldt bij onze eigen opfok net zo goed.'

Hij zoekt bewust een opfokker die alleen zijn dieren in de stal heeft. 'Wij zijn IBR- en BVD-vrij en willen daar geen risico mee lopen.'

De opfokker koopt de kalveren, meestal vanaf vier tot vijf maanden oud, over van Van Creij en verkoopt ze weer vlak voor het afkalven. Zo heeft de opfokker ze in eigendom en draagt hij ook het risico van uitval. 'En het stimuleert hem om de dieren zo goed mogelijk groot te brengen', stelt Van Creij.

'De opfok voor de jongere kalveren hebben we op de thuislocatie goed ingericht. Daarom blijven we dat zelf doen. Voor ons is het echt ruimtegebrek waarom we voor uitbesteden kozen.'

'Onzekerheid regelgeving nadelig voor opfokker'

Fons Sleutjes uit Sint Michielsgestel startte in 2006 met jongveeopfok. Hij hield tot voor kort 180 stuks jongvee van drie verschillende melkveehouders in de stal. Nu twee van de drie melkveehouders stoppen met uitbesteden, één zelfs door compleet te stoppen met melken, moet Sleutjes op zoek naar vervanging.

'Je zou denken dat de boeren in de rij staan, maar dat is niet zo. Door de regelgeving wacht iedereen af. Melkveehouders willen eerst 100 procent zekerheid dat het uitbesteden van vee hen geen nadelige gevolgen oplevert voor hun referentie.'

Sleutjes haalt de dieren op vanaf veertien dagen oud en brengt ze terug een maand voor het afkalven. 'Het ver-

voer doe ik zelf, anders haal je de ziektedruk binnen.' Bij uitval is het risico voor Sleutjes. 'Een te licht kalf laat ik staan. Maar dat gaat in overleg en daar komen we altijd uit.'

Sleutjes laat alle kalveren op BVD onderzoeken. Een drager gaat onherroepelijk weg. De kosten zijn dan voor de melkveeouder, die daarvoor tekent. De spermakosten zijn ook voor de melkveeouder, terwijl Sleutjes de inseminatiekosten voor zijn rekening neemt.

De dagvergoeding ligt op 1,85 per dier per dag. Eerdere berekeningen lieten zien dat Sleutjes eigenlijk 2,36 moet krijgen om alle kosten te dekken. 'Ik wil graag naar 2 euro. Dan ben ik tevreden.'